

Wyniki ewaluacji: 2011/2012

Obszar: Procesy

Wymaganie: Szkoła lub placówka ma koncepcję pracy

Komentarz:

Szkoła ma opracowaną koncepcję pracy i działa zgodnie z tą koncepcją.

Istniejąca w szkole koncepcja pracy szkoły została przyjęta przez Radę Pedagogiczną. Ankietowani nauczyciele (12) jednomyślnie stwierdzili, że Rada Pedagogiczna przyjęła wypracowaną wspólnie koncepcję pracy; wszyscy też czują się współautorami koncepcji pracy szkoły (58,33% odpowiedziało *zdecydowanie tak*, 41,66% - *raczej tak*)¹. W wyniku analizy dokumentów stwierdzono, że koncepcja pracy szkoły została przyjęta przez Radę Pedagogiczną, co znajduje odzwierciedlenie w protokole nr 2/2010/2011 z posiedzenia Rady Pedagogicznej w dniu 14.09.2010 roku i w uchwale Rady Pedagogicznej nr 6/2010/2011 w sprawie zatwierdzenia Koncepcji Pracy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego 2010-2015 wraz z sylwetką absolwenta (na wyżej wymieniony dokument składają się: Koncepcja Pracy Szkoły Podstawowej w Janowicach oraz Koncepcja Pracy Przedszkola w Janowicach)². Szkoła prowadzi działania realizujące koncepcję pracy szkoły.

Dyrektor w wywiadzie powiedziała, że szkoła posiada misję i wizję szkoły, wchodzące w skład koncepcji szkoły, które zakładają: wspieranie rodziny w procesie nauczania i wychowania poprzez stworzenie uczniom optymalnych warunków do wszechstronnego rozwoju duchowego i intelektualnego, wychowanie ucznia jako członka społeczności umiejącego kochać i szanować kulturę, przyrodę i tradycję narodu polskiego z jednoczesnym szacunkiem i otwartością dla innych narodów, zapewnienie uczniom bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych, udział w projektach i konkursach, promowanie sukcesów uczniów, zapewnienie opieki uczniom poprzez pracę dwóch świetlic³.

Jako najważniejsze stałe działania, które realizują koncepcję pracy szkoły, w ankiecie dyrektor wymieniła:

Wychowanie i opiekę, rozumiane jako:

- diagnoza sytuacji i potrzeb wychowawczych (pomoc psychologiczno – pedagogiczna, opieka świetlicy, kółka zainteresowań, poznawanie sukcesów uczniów na apelach, stronie WWW szkoły, współpraca z stowarzyszeniami i organizacjami, realizacja zadań z zakresu przeciwdziałaniu demoralizacji i niedostosowaniu społecznemu,

kształcenie, rozumiane jako:

- stosowanie różnorodnych sposobów wspierania i motywowania uczniów do nauki, zwiększanie szans edukacyjnych poprzez indywidualizację procesu nauczania, badanie osiągnięć edukacyjnych uczniów i podejmowanie działań przyczyniających się do poprawy wyników nauczania, wdrażanie do samorządności poprzez działanie Samorządu Uczniowskiego i Spółdzielni Uczniowskiej,

¹ Załącznik 1: Ankieta dla nauczycieli, pytanie : 1, 2.

² Zob. Załączniki do protokołów 2010/2011.

³ Załącznik 2: Wywiad z dyrektorem, pyt. 14.

zarządzanie i organizację, rozumiane jako:

- stwarzanie warunków do bezpiecznej i higienicznej pracy, pozyskiwanie środków na pomoce dydaktyczne (projekторы multimedialne, tablice interaktywne, książki)
- realizacja programów rządowych⁴.

Uzasadniając swoją wypowiedź, dyrektor szkoły podała przykłady realizacji koncepcji pracy szkoły w punktach:

Zarządzanie i organizacja:

1. Stworzenie warunków do tego, aby wszyscy uczniowie uczyli się na jednej zmianie (rozbudowa szkoły i parkingu).
2. Pozyskiwanie środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli.
3. Zakup pomocy dydaktycznych i oprogramowań do pracowni komputerowej.
4. Realizacja programów edukacyjnych.
5. Rozbudowa placu zabaw dla dzieci klas 0-3, realizacja Programu Rządowego „*Radosna szkoła*”.
6. Objęcie opieką specjalistyczną przez logopedę i psychologa uczniów klas 0-3.
7. Pozyskiwanie sponsorów na nowe inwestycje.
8. Wzbogacanie księgozbioru biblioteki szkolnej.
9. Wzbogacanie bazy szkoły o nowe meble, komputery i sprzęt sportowy.
10. Realizacja m.in. Programów Rządowych „*Szklanka mleka*” oraz „*Owoce w szkole*”.
11. Budowa hali sportowej.
12. Współpraca z instytucjami działającymi w środowisku lokalnym.
13. Wprowadzanie zmian wynikających z nadzoru pedagogicznego i ewaluacji.
14. Współpraca ze szkołami europejskimi – e-Tweening oraz misjami na świecie..
15. Zapewnienie uczniom bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych zgodnie z ich zainteresowaniami.

W punkcie: wychowanie i opieka:

1. Diagnozę sytuacji i potrzeb wychowawczych.
2. Organizację i udzielanie pomocy pedagogicznej, psychologicznej i logopedycznej uczniom i rodzicom.
3. Organizację opieki w czasie wolnym (świetlica, przedszkole, kółka, zajęcia sportowe, wyjścia edukacyjne, wycieczki) - utrzymanie świetlicy małego dziecka.
4. Promowanie sukcesów uczniów i placówki.
5. Realizację działań z zakresu profilaktyki zdrowia.
6. Realizację działań z zakresu przeciwdziałania demoralizacji i niedostosowaniu społecznemu.
7. Prowadzenie zajęć z zakresu socjoterapii, pedagogizacja rodziców.
8. Organizację Janowickiego Rajdu Rowerowego i Pikniku Rodzinnego.
9. Współpracę z instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami (GOPS, Poradniami Pedagogiczno-Psychologicznymi, Parafią, Policją, Kołem Gospodyń Wiejskich)

Natomiast w punkcie kształcenie:

1. Wprowadzanie nowatorskich rozwiązań programowych.
2. Stosowanie różnorodnych sposobów wspierania i motywowania uczniów.
3. Zwiększanie szans edukacyjnych uczniów przez indywidualizację procesu nauczania.
4. Badanie osiągnięć edukacyjnych uczniów i podejmowanie działań przyczyniających się do poprawy wyników nauczania.
5. Organizowanie i realizacja procesów edukacyjnych w oparciu o współpracę pomiędzy nauczycielami.

⁴ Załącznik 3: Ankieta dla dyrektora, pyt. 19.

6. Propagowanie zdrowego stylu życia poprzez działania sportowe oraz realizację programów promujących zdrowie.
7. Wdrażanie do samorządności poprzez działania samorządu uczniowskiego.
8. Promowanie uczniów osiągających sukcesy w różnych dziedzinach nauki, sztuki i sportu⁵.

Koncepcja pracy szkoły jest analizowana i modyfikowana. Dyrektor potwierdziła, że biorą udział w analizie i modyfikacji wszyscy nauczyciele szkoły⁶.

Jako działania, które realizują koncepcję pracy szkoły nauczyciele w wywiadzie grupowym wymienili (poza wymienionymi wyżej): realizację podstawy programowej, analizowanie osiągnięć uczniów, rozwijanie zainteresowań uczniów, organizowanie kół zainteresowań, działalność szkolnych kół⁷. Istniejąca w szkole koncepcja pracy szkoły jest znana pracownikom szkoły. Z analizy dokumentów wynika, że priorytetami szkoły są wychowanie patriotyczne i regionalne ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia poczucia tożsamości narodowej, wychowanie ku wartościom duchowym i społecznym (kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i tolerancji), edukacja europejska, wychowanie w duchu odpowiedzialności za własne życie, zdrowie i rozwój oraz rozwijanie umiejętności rozwiązywania życiowych problemów⁸. Ważnym punktem koncepcji pracy szkoły jest wspieranie rodziny w procesie wychowania i nauczania, stwarzając uczniom optymalne warunki do prawidłowego, wszechstronnego rozwoju duchowego i intelektualnego.

Koncepcja pracy szkoły jest analizowana i modyfikowana w razie potrzeb. Potwierdzają to nauczyciele w badaniu ankietowym. Na pytanie, czy uczestniczą w pracach nad analizą i modyfikacją koncepcji pracy szkoły zdecydowanie tak odpowiedziało 25%, raczej tak – 75%. Nie było nauczyciela, który stwierdziłby, że w takich pracach nie uczestniczył⁹. Dyrektor w ankiecie napisał: „*W analizie i modyfikacji koncepcji pracy szkoły uczestniczą wybrani przez dyrektora nauczyciele, cała rada pedagogiczna*”¹⁰.

Koncepcja pracy szkoły jest znana i akceptowana przez uczniów i rodziców. Dyrektor szkoły w wywiadzie powiedział, że rodzice uczniów są zapoznawani z koncepcją pracy szkoły na pierwszym zebraniu rodziców w danym roku szkolnym, potwierdzają to m.in. zapisy w dziennikach lekcyjnych i dziennik zarządzeń. Wychowawcy przedstawiają rodzicom uczniów główne punkty koncepcji pracy szkoły. Na pierwszym spotkaniu Rady Rodziców również omawiana jest koncepcja pracy szkoły, ze szczególnym zwróceniem uwagi na działania, które realizowane są przy współdziałaniu rodziców oraz ze zwróceniem uwagi na proponowane zmiany, modyfikacje. Według informacji dyrektora uczniowie są zapoznawani z koncepcją pracy szkoły podczas rozmów z uczniami, na lekcjach wychowawczych (zapisy w dziennikach lekcyjnych) oraz mają możliwość zapoznania się z nią na stronie internetowej szkoły¹¹. Potwierdzeniem jest zapis w dziennikach lekcyjnych. Koncepcja pracy szkoły zamieszczona jest na stronie internetowej szkoły¹². Uczniowie zapytani o to, na co ich zdaniem kładzie się szczególny nacisk w szkole, co jest w niej najważniejsze i co ją wyróżnia, odpowiedzieli, że panuje w niej dobra atmosfera, ład

⁵Zob. *Koncepcja rozwoju szkoły w poszczególnych obszarach [w:] Koncepcja Pracy Szkoły Podstawowej w Janowicach na lata szkolne 2010-2015.*

⁶Załącznik 3, pyt. 20.

⁷Załącznik 4: *Wywiad grupowy z nauczycielami*, pyt. 23.

⁸Por. Zapisy w dziennikach zajęć, artykuły na szkolnej stronie internetowej: www.zspjanowice.bestwina.pl.

⁹Załącznik 1, pyt. 35.

¹⁰Załącznik 3, pyt. 20.

¹¹Tamże, pyt. 2.

¹²Zob. http://www.zspjanowice.bestwina.pl/zsp_szkola.htm, zakładka: *Dokumenty placówki*.

i porządek. Według nich nauczyciele zwracają uwagę na to, żeby uczniowie zdobywali dobre oceny, w szkole panowała dyscyplina, a uczniowie dbali o ekologię¹³.

Zapytani, co im się podoba w szkole, a co nie – odpowiedzieli, że nie podoba im się zakaz używania telefonów komórkowych w szkole oraz zbyt duża ich zdaniem ilość lekcji. Jednak zapytani, czy chodzi im wyłącznie o zajęcia programowe odpowiedzieli, że wliczają w to również kółka zainteresowań, które przecież są dobrowolne. Chwilę po tym zaczęli wymieniać pozytywne strony, to co im się w szkole podoba i wymienili właśnie dużą liczbę kółek zainteresowań, dzięki którym mogą rozwijać szereg uzdolnień i talentów. Ponadto uczniom podoba się, że nasza szkoła jest mała i wszyscy dzięki temu się znają i integrują. Jako pozytyw wymienili też panujące w szkole czystość i porządek.

Według rodziców, z którymi przeprowadzono wywiad grupowy, w szkole jest wysoka jakość edukacji ze szczególnym naciskiem na wychowanie. Poza tym każdy uczeń jest traktowany indywidualnie, a nauczyciele starają się kształtować postawy odpowiedzialności, wzajemnej pomocy oraz zwracają uwagę na integrowanie dzieci¹⁴.

Pracownicy niepedagogiczni szkoły zwracają uwagę, że w szkole kształtuje się postawy uczniów, w co zaangażowani są zarówno nauczyciele, jak i pozostali pracownicy szkoły, gdyż na bieżąco prowadzi się dyskusje o zachowaniu uczniów¹⁵.

Brak pytania dotyczącego znajomości koncepcji pracy szkoły przez pracowników niepedagogicznych.

Zaprezentowane wyniki świadczą o znajomości koncepcji pracy szkoły przez uczniów i ich rodziców. Zebrany materiał pozwala na stwierdzenie, że **szkoła ma koncepcję pracy**.

Wymaganie: Oferta edukacyjna umożliwia realizację podstawy programowej

Komentarz:

Monitoruje się realizację podstawy programowej, a oferta edukacyjna umożliwia jej realizację.

Dyrektor w wywiadzie powiedziała, że realizacja podstawy programowej jest monitorowana poprzez: hospitacje, obserwacje, systematyczną kontrolę dzienników lekcyjnych i planów nauczania. Z monitorowania wyciągane są wnioski.

Przekazywane treści przez nauczycieli są zgodne z podstawą programową. Nauczyciele sprawdzają u uczniów rozumienie przekazywanych treści. Uczniowie mają możliwość na lekcjach współdziałania w zespole, posługiwania się technologią informatyczną, korzystania z tablicy interaktywnej, kształtowania umiejętności posługiwania się językiem obcym¹⁶.

Uczestniczący w wywiadzie grupowym nauczyciele potwierdzili, że realizacja podstawy programowej jest monitorowana na bieżąco poprzez rozliczanie godzin realizacji treści programowych¹⁷.

Szkoła realizuje nowatorskie rozwiązania programowe. Jako przykłady dyrektor w wywiadzie oraz nauczyciele w wywiadzie grupowym zgodnie wymienili zajęcia dodatkowe prowadzone według autorskich programów nauczycieli: koło misyjne, koło przyrodnicze, koło

¹³ Załącznik 5: Wywiad grupowy z Samorządem Uczniowskim, pyt. 1.

¹⁴ Załącznik 6: Wywiad grupowy z rodzicami, pyt. 2.

¹⁵ Załącznik 10: Wywiad z pracownikami niepedagogicznymi, pyt. 1.

¹⁶ Załącznik 2, pyt. 3.

¹⁷ Załącznik 4, pyt. 7.

j. angielskiego dla klasy I, koło j. angielskiego dla kl. IV-VI, Szkolny Klub Europejczyka, kółko teatralno-dziennikarskie, kółko historyczne, kółko polonistyczne, kółko matematyczne dla klas IV-VI, zespół wokalny – schola dla klas I-III, zespół wokalny dla klas IV-VI, zajęcia ogólnorozwojowe dla klasy III, SKS, kółko plastyczne dla klas I-III, kółko komputerowe, koło taneczne¹⁸, Szkoła z Klasą, e-Twinning¹⁹.

Dzięki realizacji tych działań poszerza się zainteresowania dzieci oraz pomagają im w przezwyciężaniu barier i trudności.

Oferta edukacyjna odpowiada potrzebom uczniów i rynkowi pracy. Oferta edukacyjna jest zgodna z potrzebami uczniów. Nauczyciele w wywiadzie grupowym za najważniejsze działania szkoły z punktu widzenia potrzeb edukacyjnych uczniów uznali: wybór programów i podręczników, koła zainteresowań, zajęcia pozalekcyjne, tematykę godzin wychowawczych, konsultacje z PPP i dostosowywanie wymagań, indywidualizację procesu nauczania, możliwość publicznych występów, współpracę ze środowiskiem lokalnym, imprezy środowiskowe dla społeczności lokalnej²⁰.

Oferta edukacyjna uwzględnia kształtowanie kompetencji potrzebnych na rynku pracy. Dyrektor szkoły poinformował w wywiadzie, że w koncepcji pracy szkoły zawarta jest także sylwetka absolwenta, która promuje wśród uczniów cechy cenione dziś na rynku pracy.

Szkoła posiada model absolwenta, uwzględniający: samodzielność i aktywność, świadomość swojej wartości, otwartość, umiejętność rozwiązywania problemów, asertywność w kontaktach międzyludzkich²¹.

Oferta szkoły jest analizowana i modyfikowana dla pełniejszego rozwoju uczniów. Szkoła bierze udział w wielu projektach i programach, organizowane są liczne zajęcia pozalekcyjne dla poszczególnych grup wiekowych oraz imprezy wewnętrzne, na zajęciach stosowane są metody aktywizujące.

Zdanie dyrektora zgodnie potwierdzili w wywiadzie grupowym nauczyciele oraz partnerzy samorządowi szkoły. W wywiadzie, z kierownikiem Filii Gminnej Biblioteki Publicznej w Janowicach, pani Izabela Mąkinia stwierdziła, że szkoła uczy: pracy w zespole, „zdrowej” rywalizacji w dążeniu do celu, przygotowuje do dalszego kształcenia, nabywania umiejętności, zaangażowania w powierzone obowiązki, rozwijania zainteresowań, talentów, przygotowania do pełnienia określonych ról społecznych. Kierowniczka biblioteki powiedziała, że jej zdaniem oferta szkoły jest bardzo bogata i różnorodna. Potwierdzają to liczne zajęcia dodatkowe, koła zainteresowań, programy, akcje itp., w których każdy uczeń znajdzie to, co najbardziej go interesuje²².

Łowczy Koła Łowieckiego „Bażant” w Bestwinie, z którym szkoła współpracuje, pan Marek Handzlik w wywiadzie powiedział, że szkoła rozwija umiejętności rozwiązywania życiowych problemów, planowania, organizowania, komunikowania się, współdziałania w zespole, posługiwania się technologią informacyjną, a oferta edukacyjna szkoły powiększyła się przez wprowadzenie zajęć nadobowiązkowych, kół zainteresowań, programów edukacyjnych, zakup tablic interaktywnych²³.

W wywiadzie zastępcy Wójta Gminy Bestwina pan Artur Beniowski potwierdził, że szkoła rozwija umiejętności pracy w zespole, uczy systematyczności, obowiązkowości. Uczniowie w szkole stają się bardziej pewni siebie poprzez podnoszenie im poprzeczki wymagań. Powiedział, że oferta edukacyjna szkoły powiększyła się przez wprowadzenie kół

¹⁸ Tamże, pyt. 6.

¹⁹ Załącznik 3, pyt. 3.

²⁰ Załącznik 4, pyt. 1.

²¹ Zob. *Sylwetka absolwenta* [w:] *Koncepcja Pracy Szkoły Podstawowej w Janowicach*

²² Załącznik 7: *Wywiady z przedstawicielami instytucji współpracujących ze szkołą; Wywiad z kierownikiem Filii Gminnej Biblioteki Publicznej w Janowicach*, pyt.2.

²³ Tamże, *Wywiad z Łowczym Koła Łowieckiego „Bażant” w Bestwinie panem Markiem Handzlik*, pyt. 1.

zainteresowań i ich merytoryczności, zajęć dodatkowych, możliwości wyjazdów i wymian dzieci za pośrednictwem technologii informatycznej²⁴.

Nauczyciele kształtują u swoich uczniów kompetencje potrzebne na rynku pracy. Jako najważniejsze wymienili: logiczne myślenie, umiejętność samoprezentacji, umiejętność komunikacji interpersonalnych, korzystanie z TIK, czyli Technologii Informacyjno-Komunikacyjnej²⁵.

W wywiadach instytucji współpracujących ze szkołą na pytanie: „*Jakie umiejętności przydatne w przyszłości uczniom na rynku pracy rozwija szkoła?*” stwierdzili, że pracę w zespole, właściwą rywalizację w dążeniu do celu, przygotowanie do dalszego kształcenia, nabywania umiejętności, zaangażowania w powierzone obowiązki, rozwijania zainteresowań, talentów przygotowania do pełnienia określonych ról społecznych, rozwija umiejętności rozwiązywania życiowych problemów, uczy umiejętności planowania, organizowania, komunikowania się, posługiwania się technologią informacyjną, systematyczności, obowiązkowości. Uczniowie w szkole nabierają pewności, stają się bardziej pewni siebie poprzez podnoszenie im poprzeczki wymagań²⁶.

Oferta edukacyjna wynika z podstawy programowej. Oferta edukacyjna jest spójna z podstawą programową. Dyrektor w ankiecie stwierdził, że do elementów podstawy programowej wykorzystywanych w programach nauczania, należą: cele kształcenia, zadania szkoły, treści programowe, osiągnięcia edukacyjne, warunki i sposoby realizacji, realizacja ścieżek międzyprzedmiotowych²⁷.

Nauczyciele w ankiecie stwierdzili, że wykorzystywane są wszystkie elementy podstawy programowej, czyli: szkoła dysponuje niezbędnym sprzętem do realizacji podstawy programowej, dysponuje pełnym zapleczem sportowym tzn. salą gimnastyczną, boiskami zewnętrznymi: do siatkówki, koszykówki, piłki nożnej; salami dydaktycznymi wyposażonymi w pomoce naukowe, odtwarzacz DVD, 4 odtwarzacze CD, komplety płyt CD do większości podręczników, słowniki.

Udostępniane są uczniom różne źródła informacji, dyskusji, budowane jest poczucie wartości i zaufania do innych, uczy się odpowiedzialności, rozwija zainteresowanie światem, nauka języka odbywa się w grupach językowych o zbliżonym poziomie zaawansowania, poprzez naukę j. obcego szkoła kształtuje postawy ciekawości, tolerancji i otwartości wobec innych kultur²⁸.

Oferta edukacyjna szkoły jest modyfikowana w celu umożliwienia pełniejszego rozwoju uczniów. Poszerzenie oferty edukacyjnej wpływa na pogłębienie wiedzy uczniów i zdobywanie przez nich dodatkowych umiejętności.

W ofercie szkoły zostały wprowadzone zmiany, by umożliwić uczniom pełniejszy, wielokierunkowy rozwój: zaproponowano udział w akcjach, m.in. *Słodkie Środy, Serca dla Serc, Góra Grosza, Dzień wiosny w Europie*, realizowane są nowe projekty i programy, jak: *Waterings, Szkoła z klasą 2.0, Owce w Sieci, czy Klub Bezpiecznego Puchatka*²⁹, zakupiono tablice multimedialne. W szkole zostały wprowadzone zmiany, by umożliwić uczniom pełniejszy rozwój. Należy do nich między innymi powołanie drugiej świetlicy, która zapewnia opiekę dzieciom już od godziny 6.30 i jest wyposażona w szereg pomocy wszechstronnie rozwijających uczniów.

²⁴ Tamże, Wywiad z zastępcą Wójta Gminy Bestwina panem Arturem Beniowskim, pyt. 1.

²⁵ Załącznik 4, pyt. 3.

²⁶ Załącznik 7, zbiorcze dane z wywiadów, pyt. 1.

²⁷ Załącznik 3, pyt. 1.

²⁸ Załącznik 1, pyt. 4.

²⁹ Zob. http://www.zspjanowice.bestwina.pl/zsp_szkola.htm, zakładka: *Akcje-programy*.

Dyrektor w wywiadzie poinformowała, że ofertę edukacyjną zajęć pozalekcyjnych poszerzono o zespół wokalny dla klas młodszych, koło języka angielskiego dla klasy I oraz zajęcia ogólnorozwojowe dla klasy II³⁰.

Nauczyciele w wywiadzie grupowym powtórzyli zgodnie te informacje³¹.

Podsumowując, można stwierdzić, że **oferta edukacyjna umożliwia realizację podstawy programowej**.

Wymaganie: Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany

Komentarz:

Procesy edukacyjne w szkole mają charakter zorganizowany.

W ankiecie dyrektor stwierdziła, że procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany, gdyż występuje korelacja treści programowych z podstawą programową w oparciu o doświadczenia w bezpośrednim kontakcie z otoczeniem, środowiskiem ucznia wskazaniem na oczekiwane osiągnięcia ucznia i realizację celów głównych i szczegółowych oraz indywidualizację nauczania³².

Wszyscy nauczyciele zgodnie stwierdzili, że w szkole planuje się procesy edukacyjne. Nauczyciele stwierdzili, że w planowaniu procesów edukacyjnych w odniesieniu do przedmiotu, którego nauczają, uwzględniają (91,67%): potrzeby uczniów, czas do realizacji, możliwości uczniów, organizację roku szkolnego, 3 nauczycieli (25%) wskazało na liczebność klas, a 1 nauczyciel stwierdził, że nie planuje procesów edukacyjnych³³.

Tabela 1

Planując procesy edukacyjne uwzględniam:	% wskazań	Ilość wskazań
potrzeby uczniów	91,67%	11
liczebność klas	25,00%	3
czas do realizacji	91,67%	11
możliwości uczniów	91,67%	11
organizację roku szk.	91,67%	11
nie planuję	8,33%	1
inne	0,00%	0

Dyrektor szkoły w wywiadzie stwierdził, że „Planowanie w szkole procesów edukacyjnych ma charakter zorganizowany. Szkoła posiada plany i szkolny plan nauczania, diagnoz i obserwacji, imprez wewnętrznych i otwartych, roczny plan pracy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego, plan konkursów wewnętrznych, plany pracy Spółdzielni Uczniowskiej, Samorządu Uczniowskiego oraz plan zajęć dodatkowych”³⁴.

Ankietowani nauczyciele zaznaczyli, że każdy program wymieniony w szkolnym zestawie programów nauczania uwzględnia warunki i sposoby realizacji podstawy programowej np.

³⁰ Załącznik 2, pyt. 10.

³¹ Załącznik 4, pyt. 6.

³² Załącznik 3, pyt. 4.

³³ Załącznik 1, pyt. 6.

³⁴ Załącznik 2, pyt. 5.

dostosowanie pomieszczeń, w których prowadzone są zajęcia (100% ankietowanych nauczycieli to potwierdziło), wyposażenie sal w niezbędne pomoce dydaktyczne i sprzęt audiowizualny, możliwość korzystania z Internetu. Zapewnienie uczniom odpowiednich warunków sprzyja procesowi edukacyjnemu.

Procesy edukacyjne są realizowane w szkole z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobu realizacji podstawy programowej, co zostało opisane powyżej i poparte przykładami.

Ankietowani nauczyciele stwierdzili, (50%) że szkoła zapewnia możliwość korzystania z potrzebnych podczas zajęć pomocy dydaktycznych, a 50%, że raczej tak. W kolejnym pytaniu 41,66% odpowiedziało, że (*zdecydowanie tak*) – pomieszczenia, w których prowadzą zajęcia zdecydowanie sprzyjają osiągnięciu zamierzonych celów, *raczej tak* odpowiedziało 58,33% ankietowanych³⁵.

W szkole stosuje się indywidualizację. W ankiecie aż 91,66% nauczycieli stwierdza, że planując procesy edukacyjne, uwzględnia potrzeby i tyleż samo uwzględnia możliwości uczniów³⁶. Zdaniem nauczycieli uczniowie uczestniczą w tworzeniu i zmianie działań wychowawczych (33,33% – zdecydowanie tak, 66,66% – raczej tak) poprzez wspólne ustalanie tematyki godzin wychowawczych, możliwość decydowania o udziale w działaniach szkolnych i pozaszkolnych, a także działalność Samorządu Uczniowskiego. W wywiadzie grupowym nauczyciele dodali, że uczniowie mają również wpływ na organizowanie i prowadzenie konkursów wewnątrzszkolnych oraz zewnętrznych – ogólnopolskich, międzynarodowych oraz wybór dziedziny do autoprezentacji w czasie klasowych pokazów talentów³⁷. Informacje te potwierdza dyrektor szkoły, która wymienia tu ponadto m.in. organizację wycieczek, akcji i konkursów wewnątrzszkolnych jak: kolorowe dni, dni bez pytania, dyskoteki, walentynki, przegląd taneczny, wybory Miss i Mistera szkoły, konkurs na najciekawszego kurczaka wielkanocnego³⁸.

Dyrektor w ankiecie, jak i uczestniczący w ankietowaniu nauczyciele, potwierdzili (100%) prowadzenie w szkole monitoringu procesów edukacyjnych³⁹. Dyrektor poinformowała, że monitoring procesów edukacyjnych prowadzony jest poprzez: analizę bieżących, śródrocznych i końcowych wyników w nauce, analizę osiągnięć uczniów w konkursach, zawodach, osiągnięć w zajęciach pozalekcyjnych, bieżącą analizę planów pracy pod względem zgodności z podstawą programową, analizę efektów realizowanych programów naprawczych, końcoworoczną ewaluację programu wychowawczego i programu profilaktycznego, śródroczną i roczną analizę ilości godzin zaplanowanych i zrealizowanych w ramach art. 42 KN, zestawienia tygodniowe, miesięczne, śródroczne i roczne obecności uczniów. Wśród zagadnień monitorowanych wymieniono także poziom czytelnictwa, analizę sprawdzianu po klasie VI i testu kompetencji w klasie III, OBUT (Ogólnopolskie Badanie Umiejętności Trzecioklasistów), osiągnięcia uczniów w nauce, frekwencję uczniów, stopień gotowości dzieci do podjęcia nauki w klasie I, czego potwierdzenie znajduje się w dokumentacji szkolnej (zapisy w dziennikach, protokoły z posiedzeń Rady Pedagogicznej)⁴⁰.

Ankietowani nauczyciele pytani, w jaki sposób monitorują powyższe zagadnienia, odpowiedzieli, potwierdzając słowa dyrektora szkoły, że monitorują przez analizę, robią to na posiedzeniach Rady Pedagogicznej, np. monitoring dotyczy godzin zaplanowanych

³⁵ Załącznik 1, pyt. 4,7,8.

³⁶ Por.: Tabela 1.

³⁷ Załącznik 4, pyt. 13.

³⁸ Załącznik 2, pyt. 8.

³⁹ Załącznik 3, pyt. 6, Załącznik 1, pyt. 19.

⁴⁰ Tamże, pyt.7.

i przeprowadzonych z art.42, wyników sprawdzianu i testu kompetencji, systematyczności oceniania uczniów, wyników: nauczania, zawodów i konkursów. Dodali, że monitoring prowadzą również indywidualnie nauczyciele przez bieżące analizy wyników, realizację własnych planów, ocenianie i kontakt z rodzicami⁴¹.

Wnioski z monitorowania procesów edukacyjnych są wykorzystywane w planowaniu tych procesów.

Jako przykładowe wdrożone wnioski (decyzje są przedstawiane na posiedzeniach Rady Pedagogicznej) dyrektor podała: rozwijanie umiejętności budowania dłuższej wypowiedzi, zwiększenie zadań pisemnych na poszczególnych przedmiotach, wprowadzenie metod aktywnych, wprowadzenie indywidualnych analiz⁴². Potwierdzają to zapisy w protokole nr 1, 8, 13 w roku szkolnym 2010/2011 i protokół nr 2 2011/2012.⁴³ Przykładem wykorzystania wniosków są modyfikacje programów nauczania i wychowawczych, czego wynikiem są liczne sukcesy uczniów na wielu polach.

Nauczyciele uczestniczący w wywiadzie grupowym, na pytanie o wnioski z monitorowania procesów edukacyjnych uczniów wymienili położenie nacisku na ćwiczenie standardów egzaminacyjnych, mobilizowanie uczniów do udziału w konkursach i zawodach sportowych, indywidualizowanie procesów nauczania, poprawę stanu czytelnictwa i pracę pedagoga z dziećmi, które mają problemy z nauką⁴⁴.

Najważniejszym sukcesem i jednocześnie skutkiem wyciągania wniosków z analiz są dobre i coraz lepsze wyniki uczniów po sprawdzianie szóstoklasisty, które utrzymują się od 2005 roku. Opracowanie wyników sprawdzianów jest przedstawiane rodzicom we wrześniu na pierwszym zebraniu ogólnym. Konkretnie wnioski dotyczące analiz znajdują się w protokole nr 1/2010/2011 (pkt 20) i w protokole nr 2/2011/2012 (załącznik nr 3)⁴⁵.

Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się.

Potwierdzeniem tego jest między innymi wynik ankiety skierowanej do uczniów, którzy na pytanie, czy są zmęczeni z powodu liczby zajęć w szkole, w 65,74% odpowiedzieli, że nie są zmęczeni (w tym 46,57% *raczej nie*, a 19,17% *zdecydowanie nie*), 24,65% odpowiedziało *raczej tak*, a 9,58% (7 uczniów) odpowiedziało *zdecydowanie tak*⁴⁶.

Plan lekcji ułożony jest tak, że sprzyja uczeniu się.

Analiza dokumentów potwierdza, że szkoła jest jednozmianowa z wyjątkiem klasy trzeciej (zapis w statucie), która jednak nie kończy zajęć obowiązkowych później niż o 14.30. Zachowana jest higiena pracy ucznia. W każdym dniu występują zajęcia z elementami ruchu, przedmioty trudniejsze przeplatane są lżejszymi. Zdwojenie godzin występuje tylko raz w tygodniu (dotyczy języka polskiego i techniki – klasa czwarta), co wynika ze specyfiki przedmiotów (wypracowania klasowe i karta rowerowa). Przerwy lekcyjne są 10 minutowe, jedna 15 i jedna 20 minutowa⁴⁷.

⁴¹ Załącznik 4, pyt. 12.

⁴² Załącznik 3, pyt. 10.

⁴³ Zob. Protokół nr 1/ 2010/2011, pkt. 20; Protokół nr 8/2010/2011, załącznik 39-42a; Protokół 13/2010/2011 załącznik 90-98.

Protokół 2/2011/2012 załącznik 3.

⁴⁴ Załącznik 4, pyt. 11.

⁴⁵ Zob. Protokoły i załączniki do protokołów 2010/2011 i 2011/2012.

⁴⁶ Załącznik 8: Ankieta dla Uczniów, pyt. 1.

⁴⁷ Zob. http://www.zspjanowice.bestwina.pl/zsp_szkola.htm, zakładka: Dokumenty placówki.

Ankietowani rodzice (94%) odpowiedziami: zdecydowanie tak i raczej tak potwierdzili, iż plan lekcji jest ułożony tak, że sprzyja uczeniu się, odmiennego zdania było 4 rodziców (w tym 3 odpowiedziało *-zdecydowanie nie*)⁴⁸.

Stosowane w szkole metody nauczania sprzyjają uczeniu się.

Wśród działań nauczycieli, które nakierowane są na zwiększenie efektywności procesu uczenia się w szkole, dyrektor w wywiadzie wymienił: stosowanie ciekawych form i metod nauczania (praca w grupach), wykorzystywanie e-lekcji i technik multimedialnych (projektor multimedialny, komputer, tablica interaktywna), stosowanie oceniania kształtującego-informowanie ucznia o tym, co opanował i nad czym jeszcze powinien popracować⁴⁹.

Ankietowani nauczyciele wśród metod sprzyjających uczeniu się stosowanych w pracy z uczniem zgodnie wymienili: aktywizujące i mobilizujące do pracy, gry i zabawy dydaktyczne, krzyżówki, dramy, pracę w grupie, zabawy i piosenki⁵⁰. W wywiadzie grupowym nauczyciele stwierdzili, że w szkole w celu zwiększenia aktywności uczniów i ich poczucia odpowiedzialności za proces uczenia się stosuje się metody aktywizujące, TIK i elementy oceniania kształtującego, pokaz, objaśnienie, pogadankę, dyskusję. Wymienili też: burzę mózgow, drzewko decyzyjne, gry dydaktyczne, debatę za i przeciw, metodę projektu, inscenizację, obserwację, zajęcia terenowe i pracę z tekstem⁵¹. Ankietowani nauczyciele (12) na pytanie dotyczące częstości stosowania na zajęciach metody projektu odpowiedzieli: kilka razy w roku i co miesiąc - 16,66% i raz na rok (25%), rzadziej niż raz na rok – 41,66%⁵².

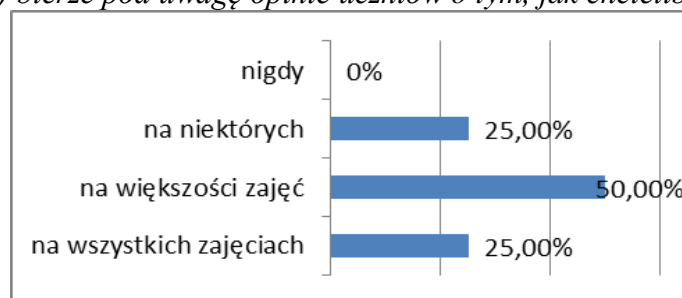
Uczniowie - większość ankietowanych stwierdziła, że: zdecydowanie tak i raczej tak (90%) stara się być aktywna na zajęciach, w tym 40% odpowiedziało *zdecydowanie tak*, 10% odpowiedziało, że nie stara się być aktywna. Odpowiedzi na pytanie w ankiecie skierowane do uczniów dotyczące pomocy w zastanowieniu się nad tym czego uczniowie nauczyli się w dniu wypełniania ankiety były pozytywne (63% uczniów), 37% uczniów udzieliło odpowiedzi negatywnej⁵³.

Procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany również dlatego, że szkoła dysponuje: pracownią komputerową, dwiema tablicami interaktywnymi i trzema rzutnikami multimedialnymi oraz trzema laptopami, których posiadanie sprzyja efektywności uczenia, przekazywaniu wiedzy i nabywaniu umiejętności.

Nauczyciele współpracują z uczniami nad doskonaleniem procesów edukacyjnych.

Zapytani, czy biorą pod uwagę opinie uczniów dotyczące tego, jak chcieliby się uczyć, odpowiedzieli, że na większości zajęć (50%), na wszystkich zajęciach i na niektórych po 25% ankietowanych. Żaden nauczyciel nie stwierdził, że nigdy nie bierze opinii uczniów pod uwagę.

Czy Pan (i) bierze pod uwagę opinie uczniów o tym, jak chcieliby się uczyć?



⁴⁸ Załącznik 9: Ankieta dla rodziców, pyt.4.

⁴⁹ Załącznik 3, pyt. 5.

⁵⁰ Załącznik 1, pyt. 11.

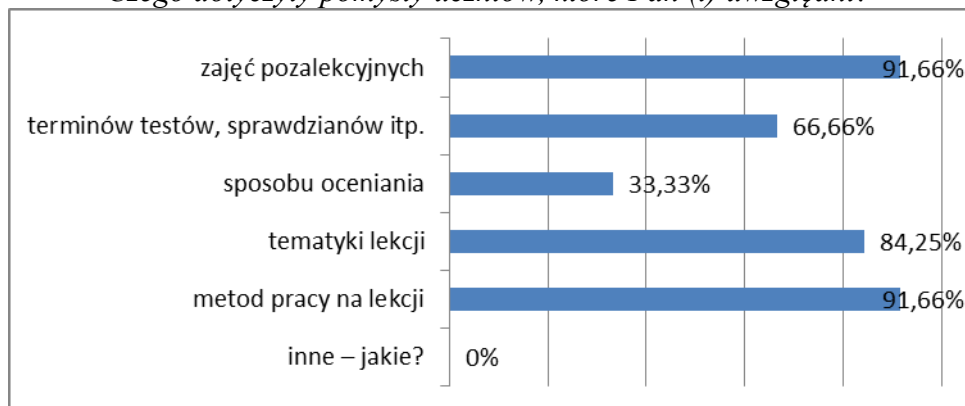
⁵¹ Załącznik 4, pyt. 8.

⁵² Załącznik 1, pyt. 9.

⁵³ Załącznik 8, pyt. 5, 4.

Na pytanie (wielokrotnego wyboru), które pomysły uczniów nauczyciele wzięliby pod uwagę, ankietowani stwierdzili, że wzięliby pod uwagę pomysły dotyczące metod pracy na lekcji (91,66%), zajęć pozalekcyjnych (91,66%), tematyki lekcji (84,25%), terminów testów, sprawdzianów itp. (66,66%) i sposobu oceniania (33,33%)⁵⁴.

Czego dotyczyły pomysły uczniów, które Pan (i) uwzględni?



Ankietowani rodzice potwierdzili uwzględnianie przez szkołę propozycji i opinii uczniów. 82% ankietowanych rodziców potwierdziło powyższe opinie wskazując na dobór tematów na zajęciach obowiązkowych i dodatkowych⁵⁵.

Uczniowie chętnie wyrażają swoje zdanie na temat procesów uczenia się i wychowania, a szkoła analizuje te propozycje i wdraża do realizacji.

Uczniowie uczestniczą w tworzeniu i zmianie działań wychowawczych.

Uczestniczący w ankiecie nauczyciele stwierdzili, że uczniowie uczestniczą w tworzeniu i zmianie działań wychowawczych (zdecydowanie tak – 33,33%, raczej tak – 66,66%). Jako przykłady tych działań nauczyciele podali: wspólne ustalenie tematyki godzin wychowawczych, możliwość decydowania o udziale w działaniach szkolnych i pozaszkolnych, działalność SU, organizacja imprez i wycieczek, rezygnacja z mundurków szkolnych. 82% ankietowanych rodziców potwierdziło powyższe opinie wskazując na dobór tematów na zajęciach obowiązkowych i dodatkowych⁵⁶.

Nauczyciele stosują różne sposoby wspierania i motywowania uczniów w procesie uczenia się.

Potwierdzili to ankietowani nauczyciele, udzielając odpowiedzi na pytanie w ankiecie: „W jaki sposób Pan (i) motywuje swoich uczniów?”. Wymienili oni: informację zwrotną - udzielanie wskazówek jak się uczyć, ocenianie kształtujące, stosowanie różnorodnych metod mobilizujących (kurs NAI), rozmowę indywidualną, wsparcie, dodatkowe, nieobowiązkowe zadania, system plusków, zagadki, rebusy, konstruktywną krytykę, udział w konkursach, zachęcanie do udziału w zajęciach dodatkowych, dostosowanie wymagań do możliwości uczniów, stosowanie metod aktywnych, pomoc w przygotowaniu do konkursów i zawodów, pokazywanie mocnych i słabych stron ucznia, tłumaczenie do skutku, stosowanie pochwał, np. dobrze ci poszło, poświęcanie czasu uczniom, nagradzanie, dawanie uczniom kolejnej szansy, prowadzenie kół zainteresowań⁵⁷.

Powyższe przykłady pozwalają stwierdzić, że ocenianie uczniów daje im informację o postępach w nauce oraz motywuje ich do dalszej pracy.

⁵⁴ Załącznik 1, pyt. 21, 22.

⁵⁵ Załącznik 9, pyt. 6, 7.

⁵⁶ Załącznik 1, pyt. 31, 32.

⁵⁷ Tamże, pyt.36.

Połowa ankietowanych nauczycieli odpowiedziała, że zawsze przekazuje uczniom informację zwrotną uzasadniającą ocenę, a 50% - prawie zawsze. Informacja zwrotna, która jest przekazywana, zawiera mocne strony, co jest zrobione dobrze, jakie uczeń popełnił błędy, jak należy to zmienić, wskazówki do dalszej pracy⁵⁸. Zapisy w wewnątrzszkolnym systemie oceniania stanowią o informowaniu uczniów o postępach w nauce. Uczeń ma możliwość poprawy każdej oceny niedostatecznej, co potwierdza zapis WSO: *Uczniowie wiedzą też, kiedy i jak mogą poprawić ocenę – Uczeń, który z pracy klasowej (sprawdzianu) otrzymał ocenę niedostateczną, poprawia ją w terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Możliwość taka przysługuje uczniom tylko raz (do dwóch tygodni od otrzymania oceny niedostatecznej)*⁵⁹.

Według ankietowanych nauczycieli informacja zwrotna motywuje uczniów do pracy (zdecydowanie tak – 16,66%, raczej tak – 83,33%)⁶⁰.

W dokumentach szkolnych znajduje się potwierdzenie monitorowania jakości i efektywności procesu uczenia się uczniów. Zapisy w dziennikach lekcyjnych świadczą o bieżącej analizie wyników nauczania oraz przygotowywanych akademiach, inscenizacjach, imprezach szkolnych, wycieczkach dydaktycznych. Księga protokołów z posiedzeń rady pedagogicznej zawiera: pomiary dydaktyczne wraz z wnioskami do dalszej pracy, analizę i wnioski z analizy po sprawdzianie klasy VI i sprawdzianie kompetencji w klasie III, wyniki sprawdzianu próbnego klasy VI i sprawdzianu kompetencji w klasie III, zestawienie rezultatów udziału uczniów w konkursach i zawodach sportowych, wnioski do dalszej pracy, tematy doskonalenia i doksztalcania nauczycieli w ramach szkoleń rady pedagogicznej. W dziennikach zajęć dodatkowych odzwierciedlona jest praca zespołów wyrównawczych i kół zainteresowań. Arkusze hospitacji i obserwacji lekcji zawierają między innymi informacje o wykorzystywanych przez nauczycieli pomocach dydaktycznych czy stosowanych przez nich metodach pracy. Wnioski z monitorowania jakości i efektywności procesu uczenia się uczniów są wykorzystywane do planowania procesów edukacyjnych. Na ich podstawie została zwiększona ilość godzin z plastyki, muzyki, informatyki i matematyki za zgodą Rady Rodziców, Rady Pedagogicznej i organu prowadzącego. Została zwiększona oferta zajęć dla uczniów np. koło taneczne, język angielski dla najmłodszych prowadzony nowatorską metodą, zespół wokalny dla klas młodszych, zajęcia ogólnorozwojowe dla klasy II⁶¹.

Informacje o sukcesach uczniów są widoczne, są one promowane.

Na korytarzach eksponowane są zdobyte dyplomy, na stronie internetowej szkoły zamieszczane są na bieżąco informacje o sukcesach uczniów oraz urząda się ekspozycje wyróżnionych prac plastycznych (i nie tylko plastycznych) dzieci. Ocenianie uczniów motywuje ich do dalszej pracy.

W szkole monitoruje się osiągnięcia uczniów. Jak powiedziała w wywiadzie dyrektor, monitorując osiągnięcia uczniów, szkoła poszukuje odpowiedzi na pytania: czy uczniowie opanowali zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych podstawą programową, w jakim stopniu uczniowie opanowali standardy wymagań egzaminacyjnych przewidzianych w sprawdzianie po klasie VI, jaki jest udział uczniów w konkursach i zawodach sportowych i jakie są ich wyniki, w jaki sposób udział uczniów w imprezach środowiskowych wpływa na promocję szkoły.

⁵⁸ Tamże, pyt. 12, 13.

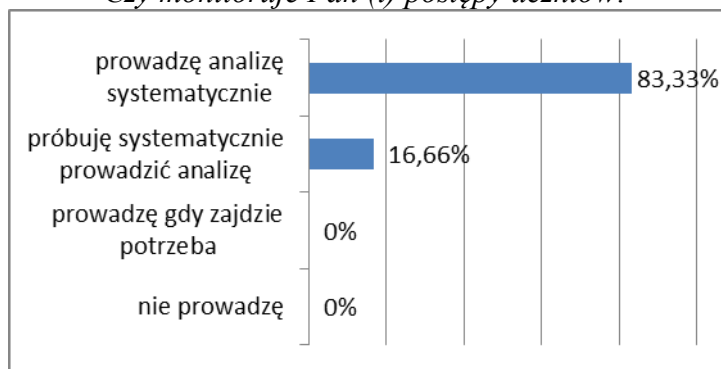
⁵⁹ Zob. http://www.zspjanowice.bestwina.pl/zsp_szkola.htm, zakładka: *Dokumenty placówki*, dokument: *Wewnątrzszkolny System Oceniania*, pkt.:79.

⁶⁰ Załącznik 1, pyt. 14.

⁶¹ Załącznik 2, pyt. 10.

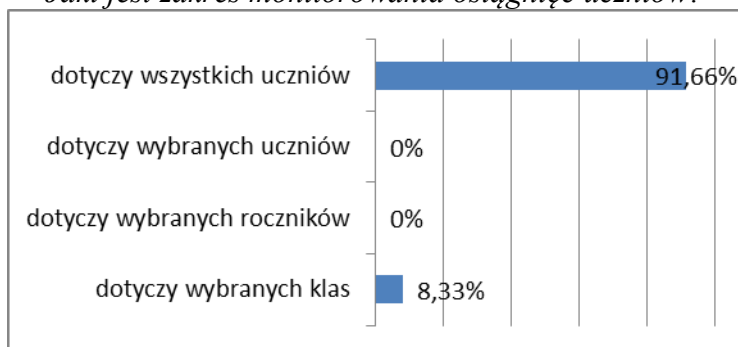
Ankietowani nauczyciele (12) na pytanie, czy monitorują postępy uczniów, wszyscy (100%) odpowiedzieli, że tak. 83,33% prowadzi analizę postępów uczniów systematycznie, a 16,66% próbuje prowadzić ją systematycznie.

Czy monitoruje Pan (i) postępy uczniów?



Na pytanie o zakres monitoringu ankietowani nauczyciele stwierdzili, że dotyczy on wszystkich uczniów – takiej odpowiedzi udzieliło 91,66% nauczycieli. Jeden stwierdził, że monitoring dotyczy wybranych klas⁶².

Jaki jest zakres monitorowania osiągnięć uczniów?



Nauczyciele uczestniczący w wywiadzie grupowym potwierdzili, że monitorują osiągnięcia swoich uczniów.

Podkreślili, że regularnie monitorują wyniki nauczania, wyniki testów i sprawdzianów, frekwencję uczniów oraz ich udział w konkursach i zawodach. w szkole analizuje się wnioski z monitorowania osiągnięć uczniów i wdraża się wnioski z tych analiz⁶³.

Dyrektor w wywiadzie i nauczyciele w wywiadzie grupowym zgodnie podali jako przykłady wniosków z monitorowania osiągnięć uczniów (zapis w protokołach): umożliwienie wszystkim uczniom udziału w konkursach szkolnych i pozaszkolnych, zwracanie uwagi na poprawność ortograficzną i interpunkcyjną w klasach IV-VI, w dalszym ciągu analizowanie wyników sprawdzianów, wdrażanie wniosków z dokonanych analiz i pomiarów dydaktycznych, pracowanie nad tym, by rodzice uczniów motywowali ich do osiągania lepszych wyników w nauce, częstsze pracowanie ze standardami : wykorzystanie wiedzy w praktyce, korzystanie z informacji i rozumowanie, dokładniejsze przedstawianie realizacji podstawy programowej w klasach I-III, systematyczne sprawdzanie zadań domowych uczniów i na bieżąco informowanie rodziców o zaległościach ucznia, zwracanie większej uwagi na wykorzystanie pomocy dydaktycznych, w tym tablicy interaktywnej na zajęciach,

⁶² Załącznik 1, pyt. 15, 16.

⁶³ Załącznik 4, pyt. 10, 11.

kontynuowanie prac w zespołach samokształceniowych, ćwiczenia dotyczące opanowania skali i zaznaczania na osi liczbowej⁶⁴.

Dyrektor w wywiadzie powiedział, że monitoring osiągnięć uczniów jest prowadzony poprzez analizę ocen śródrocznych i końcowych uczniów klas I-VI, przeprowadzenie diagnozy wstępnej uczniów klasy pierwszej, przeprowadzanie pomiaru dydaktycznego w klasach I-III oraz w klasach IV-VI z matematyki, języka angielskiego i języka polskiego, przeprowadzanie próbnego sprawdzianu z Operonu i jego wstępną analizę, obserwacje kontrolo-oceniające⁶⁵.

Konkludując, stwierdzić można, że **procesy edukacyjne mają charakter zorganizowany.**

Wymaganie: Procesy edukacyjne są efektem współdziałania nauczycieli

Komentarz:

Nauczyciele współdziałają w tworzeniu i analizie procesów edukacyjnych.

Dyrektor w wywiadzie powiedział, że nauczyciele wspólnie prowadzą analizę procesów edukacyjnych i wspierają się wzajemnie w pracy z uczniami. Nauczyciele wymieniają się doświadczeniami, prowadzone są lekcje dla stażystów, pracuje się metodą projektów (Szkoła z klasą, e-Twinning), konferencje szkoleniowe (ocenie kształtujące), prowadzone są bieżące kontakty z wychowawcami i pedagogiem szkolnym.

W wyniku wspólnie podjętych decyzji w szkole zostały wprowadzone zmiany dotyczące procesów edukacyjnych: została zwiększona ilość godzin z plastyki, muzyki, informatyki i matematyki za zgodą Rady Rodziców, Rady Pedagogicznej i organu prowadzącego. Została zwiększona oferta zajęć dla uczniów np. koło taneczne, język angielski dla najmłodszych prowadzony nowatorską metodą, zespół wokalny dla klas młodszych, zajęcia ogólnorozwojowe dla klasy II⁶⁶.

Przykładami spójnych działań są także: wybór programów nauczania, analiza wyników sprawdzianów, konkursów, analiza śródrocznych i końcowych wyników nauczania, analiza frekwencji uczniów. Wspólnie przygotowywana jest oferta edukacyjna, harmonogram imprez i uroczystości, ustalenie ewaluacji wewnętrznej (wybór wymagania i ustalenie harmonogramu), ewaluacja programu wychowawczego i profilaktyki. Niekiedy nauczyciele dokonują analizy procesów edukacyjnych indywidualnie, jednak decyzje dotyczące przebiegu procesów edukacyjnych podejmowane są wspólnie przez nauczycieli i dyrektora szkoły.

Prawie wszyscy nauczyciele w ankiecie stwierdzili, że dokonują analizy procesów edukacyjnych zachodzących w szkole. Wspólnie z innymi nauczycielami analizę podejmuje np. w zespołach zadaniowych 91,66% ankietowanych, że analizy są prowadzone z innymi nauczycielami przy okazji nieformalnych spotkań i rozmów stwierdziło 50,00% pytanym, a samodzielnie przeprowadza analizę procesów jeden nauczyciel, czyli 8,33% ankietowanych, również tylko jeden nauczyciel stwierdził, że w szkole nauczyciele analizy nie prowadzą.

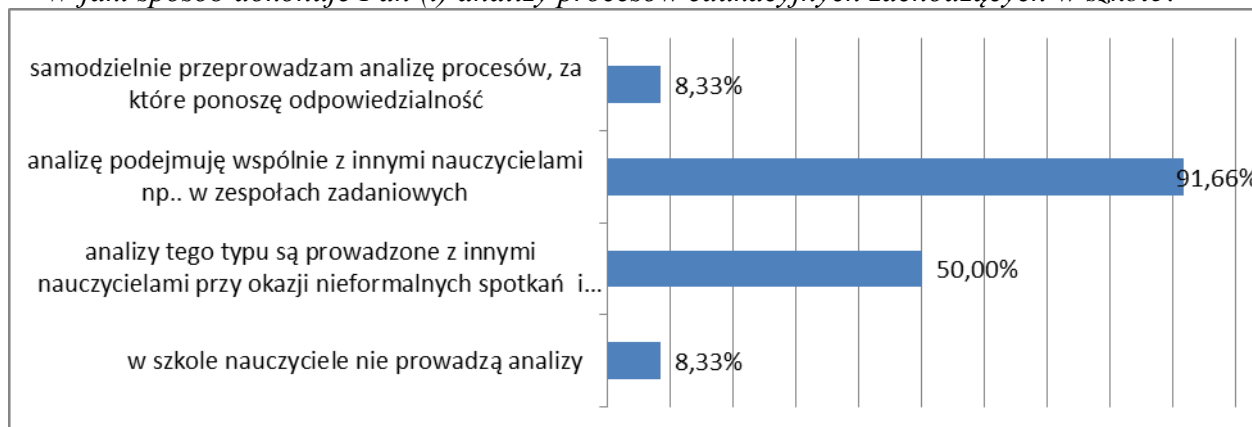
Pyt. 25

⁶⁴ Zob. Protokoły i załączniki do protokołów 2010/2011 i 2011/2012.

⁶⁵ Załącznik 2, pyt. 6.

⁶⁶ Tamże, pyt. 9, 10.

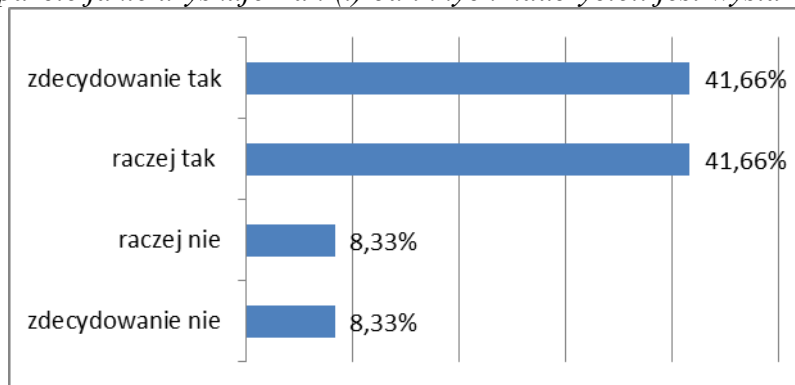
W jaki sposób dokonuje Pan (i) analizy procesów edukacyjnych zachodzących w szkole?



Przykładem wspólnych działań jest także wsparcie, które uzyskują nauczyciele od innych nauczycieli w swej pracy. Jako przykłady wsparcia ankietowani nauczyciele wymienili: wspólną analizę problemów i szukanie rozwiązań w sprawach dydaktycznych i wychowawczych, rozmowy dotyczące dydaktyki i konkretne propozycje rozwiązań oraz organizację wyjazdów.

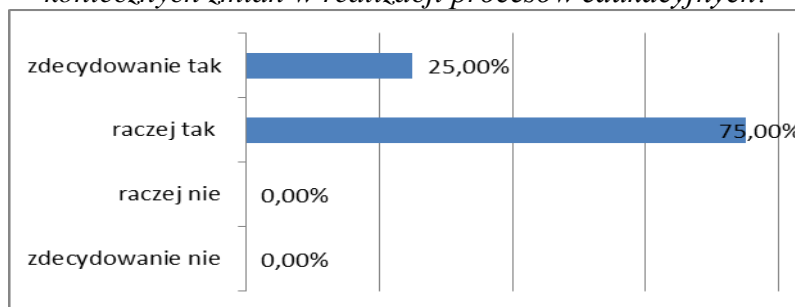
83% nauczycieli stwierdziło, że wsparcie, jakie uzyskują od innych nauczycieli jest wystarczające. Dla dwóch nauczycieli wsparcie jest niewystarczające.

Czy wsparcie jakie uzyskuje Pan (i) od innych nauczycieli jest wystarczające?



100% ankietowanych (12) stwierdziło, że ich głos jest brany pod uwagę w trakcie decyzji o wprowadzaniu koniecznych zmian w realizacji procesów edukacyjnych.

Czy uważa Pan (i), że Pana (i) głos jest brany pod uwagę w trakcie decyzji o wprowadzaniu koniecznych zmian w realizacji procesów edukacyjnych?



W uzasadnieniu respondenci podali, że wnioski, które wysuwają sami lub wspólnie z innymi są brane pod uwagę na posiedzeniach rady pedagogicznej, mają możliwość przedyskutowania i wyrażenia własnego pomysłu, po zatwierdzeniu są te pomysły wprowadzane, wspólne podejmowane są decyzje w sprawie doskonalenia określonych umiejętności⁶⁷.

Analizując dokumentację, potwierdzono, że istnieją zapisy świadczące o wspólnym planowaniu przez nauczycieli procesów edukacyjnych. Potwierdzają to protokoły z posiedzeń Rady Pedagogicznej, w których istnieją zapisy o planowanych uroczystościach, imprezach szkolnych (protokół nr 1/2010/2011, Uchwała 1/2010/2011 i Uchwała 3/2010/2011; protokół nr 1/2011/2012, Uchwała 2/2011/2012), wspólnym opracowaniu regulaminów i programów (protokół nr 2/2010/2011, Uchwała 5/2010/2011 i Uchwała 7/2010/2011; protokół nr 5/2010/2011, Uchwała 11/2010/2011; protokół nr 2/2011/2012, Uchwała 3/2011/2012, Uchwała 4/2011/2012), planowaniu ewaluacji wewnętrznej (protokół nr 3/2010/2011; protokół nr 1/2011/2012 i protokół nr 2/2011/2012)⁶⁸.

Nauczyciele wspierają się w organizacji i realizacji procesów edukacyjnych. Dyrektor w wywiadzie i nauczyciele w wywiadzie grupowym zgodnie stwierdzili, że w szkole funkcjonuje współpraca w zespołach: samokształceniowych, kształceniowo-wychowawczym, współpracuje się z pedagogiem.

Nauczyciele w wywiadzie grupowym stwierdzili, że w szkole dba się o utrzymanie spójności działań edukacyjnych poprzez pracę w zespołach kształceniowo – wychowawczych, poruszanie podczas konferencji problemów edukacyjnych, wychowawczych, współpracę z pedagogiem i korelację międzyprzedmiotową. Na pytanie, co się udaje dzięki tej współpracy i spójności działań, respondenci wymienili: wymianę doświadczeń, dzielenie się wiedzą i pomysłami (kurs NAI), wymianę informacji na temat uczniów, pomoc w przygotowywaniu imprez, konkursów, akcji charytatywnych. Ponadto wymieniono (wywiad z nauczycielami): przygotowywanie testów, imprez, wybór podręczników, opiekę nad praktykantami i stażystami, codzienną współpracę. Ważnym wynikiem współpracy jest bieżące rozwiązywanie problemów, szczególnie dlatego że jesteśmy małą placówką, która troszczy się o każdego ucznia tak samo⁶⁹.

Od września do marca wdrażano wnioski z analizy sprawdzianów klasy VI, teście kompetencji klasy III oraz sprawdzianów wydawnictwa *Operon* po klasie I i II. Jest to przykład spójnych działań nauczycieli, które mają na celu wzrost efektów edukacyjnych⁷⁰.

Działania wychowawcze w szkole prowadzone są spójnie.

Dbą się o to, by działania wychowawcze prowadzone w szkole były spójne. Przykładem tych działań są: praca pedagoga jako koordynatora współdziałającego z wychowawcami, praca zespołów wychowawczo-przedmiotowych, współpraca pracowników szkoły w obszarach wychowawczych i opiekuńczych, zdrowotnych i prozdrowotnych, edukacyjnych, wspólne przygotowanie uroczystości szkolnych i środowiskowych (nauczyciele, pracownicy obsługi, rodzice i uczniowie).

Analiza zebranego materiału pozwala na konkluzję: **Procesy edukacyjne są efektem współdziałania nauczycieli.**

⁶⁷ Załącznik 1, pyt.25 – 29.

⁶⁸ Zob. Protokoły i załączniki do protokołów 2010/2011 i 2011/2012.

⁶⁹ Załącznik 4, pyt. 17.

⁷⁰ Zob. *Protokół nr 1/2010/2011, pkt. 20; Protokół 13/2010/2011 załącznik 90-94; Protokół 2/2011/2012 załącznik 3.*

Wymaganie: Kształtuje się postawy uczniów

Komentarz:

Działania wychowawcze podejmowane w szkole są spójne i adekwatne do potrzeb uczniów. Dyrektor w wywiadzie powiedziała, że działania wychowawcze prowadzone w szkole są spójne i dostosowane do potrzeb uczniów. Na pytanie „*W jaki sposób dba się o to, żeby działania wychowawcze prowadzone w szkole były spójne?*”, dyrektor powiedziała, że związane to jest przede wszystkim z szeroko rozumianą współpracą. Przykładami wspólnych działań, dzięki którym kształtuje się postawy uczniów dyrektor wymieniła: działania pedagoga, prace zespół kształceniowo-przedmiotowych, współpracę pracowników szkoły w obszarach wychowawczych i opiekuńczych, zdrowotnych i prozdrowotnych, edukacyjnych, wspólne przygotowania uroczystości szkolnych i środowiskowych (nauczyciele, pracownicy obsługi, rodzice i uczniowie). Do imprez tych należą: Rajd Rowerowy, Ślubowanie Pierwszaków, zimowa impreza środowiskowa, Dzień Ziemi, Piknik Rodzinny, Wigilia. Na kształtowanie postaw uczniów ma także wpływ współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Strażą Pożarną, Biblioteką Publiczną, Policją, Parafią; uczestniczenie w wielu akcjach charytatywnych, takich jak „*Pola nadziei*”, zbiórkach, kiermaszach, współpraca trzech świetlic: Sezamek – świetlicy środowiskowej, świetlicy szkolnej i świetlicy małego dziecka; działalność Samorządu Uczniowskiego i Spółdzielni Uczniowskiej⁷¹.

W szkole analizowane są działania wychowawcze i wyciągane z nich wnioski, które następnie są wykorzystywane.

Efektom szkolnych działań wychowawczych jest zachowywana czystość we wszystkich miejscach w szkole i na jej terenie, nie ma większych zniszczeń, a także przejawów agresji wśród dzieci. Pojedyncze przypadki są analizowane na bieżąco przez wychowawców, dyrektora szkoły oraz pedagoga. w razie konieczności wzywani są rodzice.

Dyrektor stwierdziła w ankiecie, że uczniowie uczestniczą w tworzeniu i zmianie szkolnego systemu oddziaływań wychowawczych.

Przykładami tych działań są podejmowane dyskusje, ankieta w sprawie jednolitego stroju w szkole, segregacji surowców wtórnych na terenie szkoły, udział w akcjach „*Sprzątanie Świata*”, „*Natura w praktyce*”, „*Zimowe dokarmianie zwierząt*”, klasowy konkurs zbiórki makulatury, prowadzenie akcji „*Góra Grosza*”, „*Serca dla Serc*”, „*Okaż serce – pomóż i TY*”, „*Słodkie Środy*” – kiermasz ciast, z którego dochód jest przeznaczony na cele misyjne, działanie na rzecz misji w Iquitos w Peru, udział w ogólnopolskiej akcji „*Pola Nadziei*”, konkursy wewnętrzne, np. konkurs na najciekawszego kurczaka wielkanocnego, czy konkurs plastyczny „*Bezpieczne ferie*” i wiele innych⁷².

Innymi przykładami takich działań są programy: wychowawczy i profilaktyki⁷³, które są aktualizowane przez zespół wychowawczy każdego roku dla poszczególnych roczników, z uwzględnieniem propozycji uczniów, rodziców i opinii personelu. Programy te są opiniowane przez rodziców na początku każdego roku szkolnego. W trakcie roku szkolnego nauczyciele obserwują zachowania uczniów, wspólnie omawiają zaistniałe problemy, ustalają sposób ich rozwiązania oraz sprawdzają efekty realizowanych programów profilaktycznego

⁷¹ Załącznik 2, pyt. 11.

⁷² Por. Załącznik 7, zbiorcze dane z wywiadów, pyt. 3; Załącznik 2, pyt. 8, 11; Załącznik 3, pyt. 13.

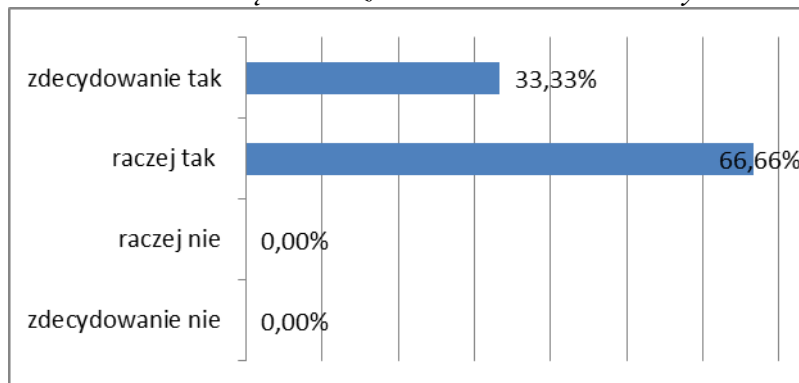
⁷³ Zob. http://www.zspjanowice.bestwina.pl/zsp_szkola.htm, zakładka: *Dokumenty placówki*, dokument: *Program Wychowawczy ZSP Janowice*.

i wychowawczych. Potwierdzają to dane zebrane w wyniku wewnątrzszkolnej ewaluacji z roku 2010/2011⁷⁴.

Nauczyciele uczestniczący w wywiadzie grupowym, mówiąc o sposobach dbałości o utrzymanie spójności działań wychowawczych, zaznaczyli, że wspólnie opracowują plany i programy, które konsultują z rodzicami i uczniami⁷⁵. Jest to ważne w kształtowaniu postaw, gdyż wynikają one ze wspólnych przedsięwzięć i ustaleń.

Na pytanie, czy uczniowie uczestniczą w tworzeniu i zmianie działań wychowawczych, wszyscy ankietowani nauczyciele (12) stwierdzili, że tak.

Czy uczniowie uczestniczą w tworzeniu i zmianie działań wychowawczych?



Na pytanie w jaki sposób uczniowie uczestniczą we współtworzeniu i zmianie działań wychowawczych, nauczyciele wymienili: wspólne ustalanie tematyki godzin wychowawczych, możliwość decydowania o udziale w działaniach szkolnych i pozaszkolnych, działalność Samorządu Uczniowskiego⁷⁶.

Uczniowie biorą udział w działaniach kształtujących społecznie pożądane postawy. na pytanie zadane w wywiadzie nauczycielom, w który należało podać przykłady takowych działań, podane zostały: udział w akcjach i programach (wszyscy lub chętni uczniowie), działalność charytatywna (wszyscy lub chętni uczniowie) i ekologiczna (biorą w niej wszyscy uczniowie), udział w konkursach (chętni uczniowie).

W szkole promowane są postawy, które zapisane są również w koncepcji pracy szkoły, w jej misji i wizji: zdyscyplinowanie, kultura osobista, dbanie o ekologię, wrażliwość na potrzeby drugiego człowieka, poszanowanie godności swojej i innych, patriotyzm, odpowiedzialność. Ważne jest, że uczniowie zgadzają się na promowanie takich postaw⁷⁷.

W szkole przeprowadza się diagnozę wychowawczych potrzeb ucznia. Uczestniczący w wywiadzie grupowym nauczyciele wśród sposobów przeprowadzania diagnozy wychowawczych potrzeb uczniów wymienili: ankietowanie, wywiady z nauczycielami, bieżącą obserwację zachowań, uczniów, rozmowy z dziećmi, pozyskiwanie informacji od rodziców, wykorzystywanie informacji z GOPS i PPP. W wyniku diagnozy, mówili dalej uczestniczący w wywiadzie grupowym nauczyciele, określono następujące potrzeby: dożywianie części dzieci, zakup podręczników dla niezamożnych, zakup wyprawek szkolnych, dofinansowanie do wycieczek dla dzieci z potrzebami, zwolnienia części dzieci ze składki ubezpieczeniowej. W celu zaspokojenia określonych wyżej potrzeb uczniów szkoła współpracuje z GOPS, szuka sponsorów na pokrycie kosztów: kosztów wycieczek,

⁷⁴ Zob. Raporty ewaluacyjne 2010/2011.

⁷⁵ Załącznik 4, pyt. 16.

⁷⁶ Załącznik 1, pyt. 31, 32.

⁷⁷ Załącznik 4, pyt. 4, 5, 9.

wykorzystuje też upusty oferowane przez firmę ubezpieczeniową. W wyniku takiej diagnozy zostały określone m.in. potrzeby, tzn. potrzeba zajęć socjoterapeutycznych. W celu zaspokojenia tej potrzeby szkoła prowadzi zajęcia terapeutyczne dla uczniów, nauczyciele zwracają uwagę na konkretnych uczniów w trakcie zajęć lekcyjnych i świetlicowych⁷⁸. W szkole wyciąga się wnioski z analiz działań wychowawczych, które następnie są wykorzystywane. Przykłady takich wniosków podaje w wywiadzie dyrektor, wskazując na: stworzenie świetlicy małego dziecka ze względu na obniżenie wieku szkolnego, przestrzeganie regulaminów szkolnych, segregowanie odpadów na terenie szkoły, zachowywanie czystości we wszystkich miejscach na terenie placówki, zapobieganie przejawom agresji wśród dzieci⁷⁹.

Analiza podejmowanych działań pozwala stwierdzić, że indywidualizacja zajęć przynosi efekty, jednocześnie pojawia się potrzeba zajęć socjoterapeutycznych. Wypracowane sposoby działań są konsekwentnie realizowane przez wszystkich. Uczestniczący w wywiadzie grupowym nauczyciele zaznaczyli, że w szkole nie ma większych problemów wychowawczych, a pierwsze symptomy niepożądanych zachowań są od razu zauważane i podejmuje się stosowne działania⁸⁰, czego dowodem są sprawozdania z realizacji programów wychowawczych po każdym półroczu⁸¹.

Działania wychowawcze podejmowane w szkole są planowane i modyfikowane zgodnie z potrzebami uczniów oraz z ich udziałem. Znalazło to potwierdzenie w zgodnych wypowiedziach dyrektora, nauczycieli, uczniów i ich rodziców.

Uczniowie, w wywiadzie grupowym potwierdzili, że są również zgodni co do tego, że ich oczekiwania mają wpływ na to, w jaki sposób w szkole kształtuje się właściwe zachowania i pożądane postawy. Sposób w jaki mogą na to wpływać i przedstawiać swoje pomysły i oczekiwania to przede wszystkim mówienie o tym nauczycielom, wychowawcom oraz przedstawianie swoich propozycji na forum Samorządu Uczniowskiego i ich wspólne rozpatrywanie pod okiem nauczyciela⁸².

Respondenci podali następujące przykłady udziału uczniów w tworzeniu i zmianach szkolnego systemu oddziaływań wychowawczych: uczniowie proponują tematykę godzin wychowawczych, zapoznają się i wnoszą swoje propozycje do szkolnych programów wychowawczego i profilaktyki, współuczestniczą w tworzeniu klasowego planu wychowawczego, uczestniczą w podejmowaniu ważnych decyzji szkolnych np. rezygnacji z noszenia mundurków czy ustalaniu oceny zachowania, współuczestniczą w ustalaniu kalendarza imprez szkolnych i klasowych, angażują się w pomoc koleżeńską i w akcje charytatywne.

Rodzice zapytani w ankiecie o to, czy uczniowie w szkole są traktowani równo, w 76% odpowiedzieli twierdząco⁸³. W wywiadzie grupowym uczniowie dodają, że podoba im się, że „*nasza szkoła jest mała i wszyscy dzięki temu się znają i integrują*”⁸⁴.

Zdaniem Rodziców (wywiad grupowy) szkoła zwraca uwagę na kształtowanie kultury osobistej, wzajemnego szacunku, odpowiedzialności i systematyczności. Zauważają też

⁷⁸ Tamże, pyt. 18 – 20.

⁷⁹ Załącznik 2, pyt. 12.

⁸⁰ Załącznik 4, pyt. 17.

⁸¹ Zob. *Protokół nr 8/ 2010/2011*, załącznik 22, 22a, 22b, 23, 23a, 23b; *protokół nr 13/ 2010/2011*, załącznik 58-63; *protokół nr 8/ 2011/2012*, załącznik 16 – 16e.

⁸² Załącznik 5, pyt. 9.

⁸³ Załącznik 9, pyt. 11.

⁸⁴ Załącznik 5, pyt. 2.

dążenie do integracji zespołów klasowych. Jak najbardziej są to zachowania zgodne z oczekiwaniami rodziców.

Według ankietowanych rodziców w szkole jest wysoka jakość edukacji ze szczególnym naciskiem na wychowanie. Poza tym każdy uczeń jest traktowany indywidualnie, a nauczyciele starają się kształtować postawy odpowiedzialności, wzajemnej pomocy oraz zwracają uwagę na integrowanie dzieci⁸⁵.

W szkole mają miejsce dyskusje na temat pożądanых postaw uczniów dość często, przynajmniej dwa razy w półroczu.⁸⁶

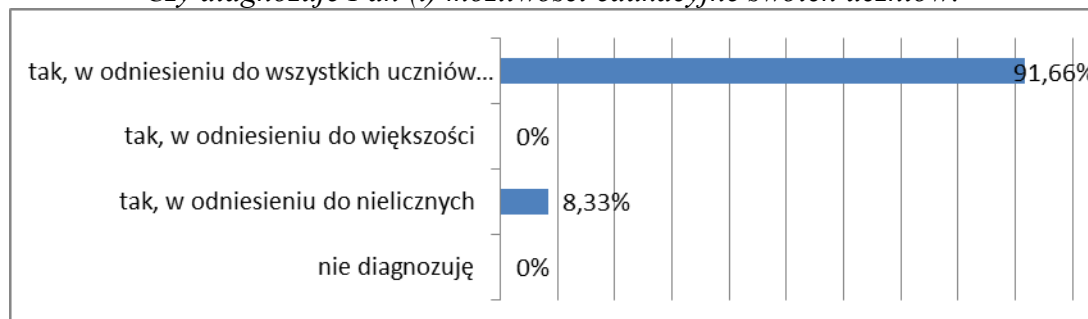
Działania wychowawcze podejmowane w szkole są analizowane i wdraża się wnioski z tych analiz. Potwierdzili to dyrektor, jak i nauczyciele uczestniczący w wywiadzie grupowym. Zebrany materiał pozwala na stwierdzenie, że w **szkole kształtuje się postawy uczniów**.

Wymaganie: Prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych **Komentarz:**

W szkole prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych.

Nauczyciele znają możliwości swoich uczniów. Tylko jeden nauczyciel stwierdził, że nie diagnozuje swoich uczniów, pozostali ankietowani nauczyciele stwierdzili, że dokonują diagnozy.

Czy diagnozuje Pan (i) możliwości edukacyjne swoich uczniów?



Na pytanie, jakie informacje wynikają z diagnozy, ankietowani odpowiedzieli, że informacje którzy uczniowie potrzebują wsparcia, którzy są zdolni i potrzebują pomocy w dalszym rozwoju oraz informacje dotyczące sukcesów i potrzeb. Diagnoza ukazuje trudności uczniów, a w rezultacie pozwala dostosować metody pracy do zapotrzebowania uczniów⁸⁷.

W wywiadzie grupowym nauczyciele w odpowiedziach na pytanie otwarte dotyczące informacji płynącej z takiej diagnozy, wymienili – między innymi: zainteresowania ucznia, poziom przyswojonej wiedzy, mocne i słabe strony ucznia, poziom sprawności, fizycznej, zainteresowania sportowe uczniów, stosunek ucznia do obowiązków szkolnych, opanowanie wiedzy z danego przedmiotu. Ponadto pojawiło się stwierdzenie: „*Wstępna diagnoza określa*

⁸⁵ Załącznik 6, pyt. 3, 5.

⁸⁶ Załącznik 1, pyt. 30.

⁸⁷ Załącznik 1, pyt. 33.

stopień opanowania badanej umiejętności, np. czytanie ze zrozumieniem. Wnioski z diagnozy wstępnej dają informację do dalszej pracy z uczniami. Problemy społeczne są znikome”⁸⁸.

Partnerzy szkoły i przedstawiciel organu prowadzącego, odnosząc się do kwestii pojawiania się w miejscach, w których mieszkają uczniowie jakichś problemów społecznych, stwierdzili, że takowych prawie nie ma: „Nie zauważam większych problemów społecznych, można wspomnieć o dysonansie materialnym między dziećmi. Szkoła radzi sobie z tym problemem przedstawiając swoją ofertę edukacyjną oraz poświęcając im czas na świetlicach środowiskowych”⁸⁹.

Skala zjawisk jest mała, jednak w szkole i tak prowadzone są działania prewencyjne, np. pedagogizacja rodziców, spektakle profilaktyczne, lekcje wychowawcze⁹⁰.

Uczniowie osiągają sukcesy edukacyjne na miarę swoich możliwości, co potwierdzają rodzice w ankiecie (82% odpowiedzi twierdzących)⁹¹. Dyrektor w ankiecie na pytanie, „Czy są jakieś czynniki, które sprawiają, że uczniowie średnio-zdolni lub wysoko-zdolni w Pani szkole nie osiągają sukcesu edukacyjnego? Jeśli tak, jakie to czynniki? Społeczne? Ekonomiczne? Proszę opisać najważniejsze z nich.,” stwierdziła, że „zdarzyły się pojedyncze przypadki na przełomie kilku lat. Wynikały one z małego zainteresowania rodzica poczynaniami dziecka, jego wynikami w nauce, braku stałego harmonogramu dnia ze szczególnym zwróceniem uwagi na wyznaczenie godziny z przeznaczeniem na naukę oraz wypoczynek dziecka oraz zbyt małej ilości pochwał ze strony rodzica za „małe” sukcesy osiągnięte przez dziecko. Szkoła dla ograniczenia wpływu tych uwarunkowań prowadzi rozmowy z rodzicami (wychowawcy klas), spotkania z pedagogiem szkolnym, w wyjątkowych sytuacjach przeprowadza wizyty w domu rodzinnym ucznia”⁹².

Szkoła prowadzi działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów. Są to: zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, bogaty wybór kółek zainteresowań, konsultacje z nauczycielami, konkursy szkolne, międzyszkolne, o zasięgu gminnym, powiatowym, wojewódzkim ogólnopolskim, a nawet międzynarodowym, udział w akcjach i projektach realizowanych przez szkołę. Dyrektor szkoły na prośbę o wymienienie odsetek uczniów objętych działaniami podała, że bierze w nich udział następujący procent uczniów:

zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze – 29 uczniów 29,2%

koło zainter. plastyczne – 36 ucz. 36,3%

koło zainter. matematyczne – 10 ucz. 10,1%

koło zainter. j. angielskiego – 26 ucz. 26,2%

koło zainter. muzyczne „schola” – 20 ucz. 20,2%

koło zainter. komputerowe – 41 ucz. 41,4%

koło zainter. taneczne – 16 ucz. 16,1%

koło zainter. SKS – 26 ucz. 26,2%

koło zainter. ogólnorozwojowe – 11 ucz. 11,1%

koło zainter. misyjne – 15 ucz.

Szkolny Klub Europejszy i eTwinning – 13 ucz.

konsultacje lego – 5 ucz.⁹³

gimnastyka korekcyjna – 76 ucz. – 76,76%

koło zainter. j.angielskiego dla klasy i – 15 ucz. – 15,15%

⁸⁸ Załącznik 4, pyt.2.

⁸⁹ Załącznik 7, zbiorcze dane z wywiadów, pyt. 5.

⁹⁰ Zob. http://www.zspjanowice.bestwina.pl/zsp_szkola.htm, zakładka: Aktualności oraz Bezpieczny Internet, Publikacje nauczycieli.

⁹¹ Załącznik 9, pyt. 12.

⁹² Załącznik 3, pyt. 14, 15.

⁹³ Tamże, pyt. 18.

koło polonistyczne – 10 uczn. – 10% ,ale zajęcia przeznaczone są tylko dla uczniów klas 4-6, czyli 23%

koło dziennikarsko-teatralne -16 uczn. – 16,1% ,ale zajęcia przeznaczone są tylko dla uczniów klas 4-6, czyli 36%

koło historyczne - 10 uczn.- 10% ,ale zajęcia przeznaczone są tylko dla uczniów klas 4-6, czyli 23%

Szczególnym przykładem są coroczne imprezy zimowe środowiskowe, w które zaangażowani są wszyscy uczniowie szkoły.

W szkole prowadzone są działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacji. W wywiadzie, dyrektor szkoły powiedziała, że uczniowie są motywowani do pełnego wykorzystania swoich możliwości poprzez: udzielanie pochwał wobec klasy, szkoły i rodziców; przyznawanie nagród, dyplomów; pomoc w przygotowywaniu się do konkursów i występów, zawodów sportowych; pokazywanie mocnych stron ucznia; dostosowanie zadań do możliwości uczniów; systematyczne ocenianie, udzielanie informacji zwrotnej o otrzymanej ocenie; udział w zajęciach pozalekcyjnych; ocenianie aktywności uczniów; stosowanie na zajęciach metod aktywizujących⁹⁴.

W ankiecie nauczyciele podali szereg przykładów indywidualizowania procesu edukacji, wymienili informację zwrotną, ocenianie kształtujące, stosowanie różnorodnych metod mobilizujących (kurs NAI), rozmowę indywidualną, konstruktywną krytykę, udział w konkursach⁹⁵. W wywiadzie grupowym nauczyciele wymienili: wykorzystywanie opinii PPP, wspieranie uzdolnionych w ramach zajęć pozalekcyjnych, kółek; dodatkowe i zróżnicowane zadania dla uczniów zdolnych i słabszych; indywidualną pracę z uczniem słabym i zdolnym - poświęcamy mu dużo czasu; mobilizowanie do osiągnięcia sukcesu w różnych dziedzinach.

Cytat: „*W naszej szkole cały czas trwa indywidualizacja pracy z uczniem, bo uczniów jest mało!*”⁹⁶.

Nauczyciele podają uczniom wskazówki dotyczące pomocy w nauce. 84,93% uczniów ankietowanych stwierdziło, że otrzymało wskazówki tego dnia jak się uczyć od nauczyciela. 15,06% odpowiedziało, że nie otrzymało takich wskazówek⁹⁷.

Na pytanie, czy uczniowie czują, że nauczyciele wierzą w ich możliwości, 61,64% uczniów odpowiedziało *zdecydowanie tak*, a 32,87% wskazało odpowiedź *raczej tak*. Tylko dwóch uczniów oświadczyło, że nauczyciele *zdecydowanie nie wierzą* w ich możliwości, tyle samo stwierdziło, że *raczej nie wierzą*⁹⁸.

Na pytanie skierowane w wywiadzie grupowym do uczniów, co nauczyciele robią, aby uczniowie chcieli się uczyć, respondenci odpowiedzieli, że „*motywują ich, rozmawiają z nimi, prowadzą zespoły wyrównawcze, prowadzą zajęcia różnymi metodami, w tym stosują wyjścia w teren, gdzie uczniowie mogą drogą doświadczeń, przeżyć oraz obserwacji poszerzać swoją wiedzę.*” Według uczniów takie rozmowy prowadzone przez nauczycieli z uczniami pomagają im w nauce, chociaż nie wszyscy wykorzystują taką szansę⁹⁹.

Na pytanie zadane rodzicom: „*Co według Państwa robią nauczyciele, aby uczniowie chcieli się uczyć*” rodzice uczniów zwrócili uwagę na przyjazną atmosferę, jaka panuje w szkole. Przede wszystkim zaś dostrzegają ogromną rolę właściwego motywowania uczniów. Każdy

⁹⁴ Załącznik 2, pyt. 13.

⁹⁵ Załącznik 1, pyt. 36.

⁹⁶ Załącznik 4, pyt. 18.

⁹⁷ Załącznik 8, pyt. 6.

⁹⁸ Tamże, pyt. 7.

⁹⁹ Załącznik 5, pyt. 5.

uczeń jest traktowany indywidualnie i zostaje nagrodzony za najmniejszy nawet sukces. W ten sposób uczniowie są zachęceni do uczenia się, brania udziału w konkursach, gdzie każdy wysiłek jest doceniony i nagrodzony. Dla uczniów klas młodszych bardzo motywująca jest ocena opisowa¹⁰⁰. Na pytanie, czy szkoła podejmuje starania, aby umożliwić wszystkim uczniom odniesienie sukcesu szkolnego na miarę ich możliwości, ankietowani stwierdzają, że jak najbardziej każdy uczeń może odnieść sukces na miarę swoich możliwości. Umożliwiają to otwarte dla wszystkich kółka zainteresowań, poza tym odbywają się rozmaite konkursy, w których uczniowie bardzo licznie i chętnie biorą udział, każdy jest zmotywowany poprzez nagrody za udział, dodatkowe punkty i uwagi pozytywne¹⁰¹.

Szkoła podejmuje działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów. Dyrektor jako działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów wymienił: diagnozę możliwości edukacyjnych uczniów klasy I, analizę opinii PPP w celu dostosowania wymagań edukacyjnych do możliwości i potrzeb uczniów, obserwacje ucznia, rozmowy z rodzicami, konsultacje z nauczycielami, pomoc socjalną. Wymienione działania prowadzone są, aby umożliwić wszystkim uczniom odniesienie sukcesu na miarę ich możliwości. Poinformował też o formach tych działań i odsetku uczniów objętych nimi. Są to: kółka zainteresowań – 256 uczniów, zespoły wyrównawcze – 35 uczniów; wyprawka szkolna – 3 uczniów; dożywianie – 9, zwalnianie dzieci ze składki na PZU – 10 uczniów; konkursy, udział w imprezach środowiskowych – 100% uczniów. Z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole korzysta 16 uczniów, a z zajęć socjoterapeutycznych 4 osoby. 2 uczniów posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, a 13 uczniów posiada opinie PPP. Uczniowie uczestniczą w zajęciach zespołów wyrównawczych, mają dostosowane wymagania edukacyjne – zgodnie z zaleceniami PPP. W szkole został stworzony fundusz Towarzystwa Przyjaciół Dzieci (TPD), z którego środki przekazywane są na dofinansowanie wyjazdów, wycieczek szkolnych, pomocy socjalnej dla uczniów z potrzebami. Na lekcjach prowadzona jest indywidualizacja procesu nauczania¹⁰². Udzielający wywiadu przedstawiciele rodziców, a także partnerzy szkoły zgodnie uważają, że szkoła podejmuje starania, aby umożliwić wszystkim uczniom odniesienie sukcesu szkolnego na miarę ich możliwości, ponieważ angażuje do pracy wszystkich uczniów, prowadzi zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów, prowadzi zajęcia wyrównawcze, nauczyciele są do dyspozycji uczniów, angażuje wszystkich do występów podczas uroczystości, apeli i akademii, organizowane są różne konkursy; prowadzona jest indywidualizacja procesu nauczania. Swoje opinie respondenci zakończyli konkluzją: „*To mała szkoła, więc każdy nauczyciel poświęca czas wszystkim uczniom; każde dziecko jest ważne*”¹⁰³. Mówiąc o efektach wyżej wymienionych działań dodali, iż dzieci odnoszą sukces szkolny na miarę możliwości; rozwija się ich zainteresowania i talenty; umożliwia poznanie oraz kultywowanie tradycji i zwyczajów regionu poprzez wybrane lekcje, wizyty w muzeum w Bestwinie i aktywny udział w życiu społeczności wiejskiej¹⁰⁴; szkoła osiąga też dobre wyniki w sprawdzianach zewnętrznych¹⁰⁵. Też, że szkoła rozwija talenty uczniów potwierdzają liczne działania zmierzające w tym kierunku (m.in. kółka zainteresowań, klasowe rewie talentów i organizowane konkursy), dzięki którym szkoła zdobyła tytuł (odznakę) „*Szkoła Odkrywania Talentów*” przyznany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji¹⁰⁶.

¹⁰⁰ Załącznik 6, pyt. 2.

¹⁰¹ Załącznik 9, pyt. 12, 13.

¹⁰² Załącznik 3, pyt. 11.

¹⁰³ Załącznik 7, zbiorcze dane z wywiadów, pyt. 3.

¹⁰⁴ Zob. http://www.zspjanowice.bestwina.pl/zsp_szkola.htm – artykuły z działu *Aktualności* oraz archiwum artykułów z życia szkoły.

¹⁰⁵ Załącznik 6, pyt. 4.

¹⁰⁶ Zob. http://www.zspjanowice.bestwina.pl/zsp_szkola.htm, zakładka: *Aktualności* oraz *Akcje-programy*.

Jako przykłady podejmowanych działań, starań, w celu umożliwienia wszystkim uczniom odniesienia sukcesu szkolnego na miarę możliwości, pracownicy samorządowi oraz partnerzy współpracujący ze szkołą wymienili różnorodność metod pracy, a w nich zajęcia świetlicowe, akcje społeczne, konkursy o zróżnicowanej tematyce. Zaznaczyli, że szkoła przykłada wagę do tego, aby dzieci uczyły się spędzać czas nie tylko z rówieśnikami ale również z rodzicami, poprzez organizowanie rajdów rowerowych i pikników rodzinnych. Jako działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych wymienili także

koła zainteresowań: matematyczne, językowe, informatyczne, plastyczne, ogólnorozwojowe, misyjne, europejska, teatralne, historyczne, taneczne, Scholę, zespół wokalny „Po-tworek”, SKS, SKO, Spółdzielnię Uczniowską, programy edukacyjne: eTwinning, Pola Nadziei, Szkoła z Klasą, Owce w sieci, Klub Bezpiecznego Puchatka, GCE- walka o edukację dla wszystkich, akcje: Góra Grosza, Okaż serce – pomóż i Ty, Sprzątanie Świata, Chrońmy Ptaki, pomoc dzieciom w Peru, organizowanie konkursów przedmiotowych gminnych, ogólnopolskich, międzynarodowych, organizowanie zbiórki żołądź, lekcji w terenie: śladami i tropami zwierząt przy współpracy łowczego ze szkołą, organizowanie euro debat wraz z Biblioteką Publiczną w Janowicach oraz z konsultantami Europe Direct w Bielsku-Białej¹⁰⁷. Pracownicy samorządowi oraz partnerzy współpracujący ze szkołą na pytanie „*Jakie są efekty tych działań?*” stwierdzili: liczni laureaci w konkursach, przyznanie Narodowej Odznaki Jakości e-Twinning za projekt „*Kręgi wodne*”, to, że szkoła współpracuje z wieloma szkołami europejskimi, że szkoła walczy o prawo do edukacji dla wszystkich, pomaga dzieciom z Peru, efektem jest dobra współpraca szkoły z organizacjami, biblioteką, policją, strażakami, efektem są szersze spojrzenia dzieci, które wychodzą w świat oraz organizacja zbiórek baterii, petów¹⁰⁸.

Można z powyższej analizy wyciągnąć wniosek, że w szkole prowadzone są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych.

¹⁰⁷ Załącznik 7, zbiorcze dane z wywiadów, pyt. 3.

¹⁰⁸ Załącznik 7, zbiorcze dane z wywiadów, pyt. 4.

Raport

Wnioski z ewaluacji:

- 1. Koncepcja pracy szkoły jest wspólnym dziełem dyrektora i rady pedagogicznej; przy jej tworzeniu wykorzystano opinie uczniów, ich rodziców oraz organu prowadzącego.; jest znana społeczności szkolnej i akceptowana przez rodziców.**
- 2. Koncepcja realizowana jest poprzez modyfikowaną corocznie ofertę programową wynikającą z podstawy programowej i będącą odpowiedzią na oczekiwania społeczności szkolnej i środowiska lokalnego.**
- 3. Procesy zachodzące w szkole są analizowane i służą realizowaniu istniejącej koncepcji pracy; ich planowanie oraz modyfikowanie jest efektem współdziałania nauczycieli i uczniów.**
- 4. Spójne działania wychowawcze i profilaktyczne służące kształtowaniu pożądanych postaw uczniów są realizowane w sposób zorganizowany i efektywny; są one akceptowane przez uczniów i ich rodziców.**
- 5. Skuteczny system działań wspierających i motywujących uczniów pozwala uczniom na osiągnięcie sukcesu na miarę ich możliwości. Przykładem jest tu odsetek ocen niedostatecznych.**
- 6. Wielkość szkoły, panująca w niej przyjazna atmosfera są cenione przez uczniów, rodziców i partnerów szkoły.**
- 7. Ważnym elementem pracy szkoły są działania edukacyjno-wychowawcze kształtujące kulturowe poczucie tożsamości lokalnej i kultywujące tradycje regionalne.**
- 8. Szkoła dba o dobre relacje ze środowiskiem lokalnym, jego uczniowie są aktywnymi uczestnikami lokalnego życia społeczno-kulturalnego i sportowego.**

Spis załączników

Załącznik 1: *Ankieta dla nauczycieli*

Załącznik 2: *Wywiad z dyrektorem*

Załącznik 3: *Ankieta dla dyrektora*

Załącznik 4: *Wywiad grupowy z nauczycielami*

Załącznik 5: *Wywiad grupowy z Samorządem Uczniowskim*

Załącznik 6: *Wywiad grupowy z rodzicami*

Załącznik 7: *Wywiady z przedstawicielami instytucji współpracujących ze szkołą*

Załącznik 8: *Ankieta dla Uczniów*

Załącznik 9: *Ankieta dla rodziców*

Załącznik 10: *Wywiad z pracownikami niepedagogicznymi*